

Impressies forumdiscussie zaterdag 7 februari 2015

Forumleden

Ton Heerts, voorzitter FNV;

Rob van Leen, Chief Innovation Officer DSM;

Louise Gunning-Schepers, voorzitter College van Bestuur van de Universiteit van Amsterdam (UvA) en de Hogeschool van Amsterdam (HvA) en kroonlid van de Sociaal-Economische Raad;

Bas Kuypers, Business Development Kuijpers Installaties en voorzitter Next Generation FBNeD;

Carola Schouten, Tweede Kamerlid voor de ChristenUnie.

Discussieleiding: Felix Rottenberg.

De forumleden zijn vooraf gevraagd wat zij in 2033 willen koesteren of waarvan zij juist afscheid willen nemen. **Louise Gunning-Schepers** wil in 2033 nog een Nederland waarbij in onderling overleg ook heel moeilijke en netelige kwesties kunnen worden opgelost. Polderen, maar ook maatschappelijke discussies zoals over euthanasie. Wat zij kwijt wil is het korte termijn denken in de politieke besluitvorming. Zij wil terug naar de discussies hoe op langere termijn onze samenleving vormgegeven moet worden. Daar hoort onder meer het opleiden van mensen bij, dat vraagt om een lange termijn perspectief. **Ton Heerts** is voor het behoud van paritaire structuren en daarmee de samenwerking binnen sectoren tussen de sociale partners. Hij wil graag een eind maken aan de verdergaande individualisering. Het belang van collectivisering onderstreept hij. Niet alles wat je hebt moet je afbreken. **Rob van Leen** heeft als drijfveer duurzaamheid. De missie van het bedrijf is om bij te dragen aan het verbeteren van de wereld. Om dat te kunnen is het nodig om wereldwijd te blijven kijken en vaardigheden van mensen steeds bij te schaven. Dat vraagt om meer permanente educatie. **Rob van Leen** koestert in 2033 schone lucht en schoon water en zou graag in 2033 afscheid nemen van armoede en terrorisme.

Carola Schouten neemt mee in 2033 de onderlinge verantwoordelijkheid, het omzien naar elkaar en verdraagzaamheid en verwerpt cynisme en het eigen- en/of korte termijn belang. Nederland is groot geworden omdat wij waarden koesteren en met elkaar zoeken naar oplossingen. Als individu is er ook een verantwoordelijkheid naar de ander. Zo moeten wij met de vraagstelling over het jaar 2033 omgaan. Een flexibele houding is nodig, maar ook het bieden van basiszekerheid. **Bas Kuypers** koestert het intermenselijk contact, met in ogenschouw nemend een zich aanpassende set van normen en waarden. Daarbij hoort ook het oog houden voor de zwakkeren in de samenleving. Hij pleit voor het inzetten van eigen kracht. Als je dat weet te vinden, kun je bijdragen. Afscheid zou **Bas Kuypers** juist willen nemen van nivellering en profiteurs, zij die wel (iets) kunnen maar 'niets' willen bijdragen. De mate van luxe en comfort speelt hierin een grote rol. Ook de noodzaak voor innovatie en aanpassing lijdt hieronder.

Louise Gunning-Schepers noemt flexibilisering voor huidige studenten een vanzelfsprekendheid. Juist mensen die bijna levenslang één baan hebben, vinden die ontwikkeling beangstigend. Ook zij moeten worden meegenomen in de nieuwe wereld. Sociaal Economische Raad (SER) is een groot goed. **Ton Heerts** geeft voorbeelden die laten zien dat de vakbond fundamentele stappen heeft gezet. O.a. ontslagrecht is na 1 juli aangepast: één route en ontslagvergoeding voor vaste en tijdelijke werknemers. De leeftijd waarop mensen uittreden, ligt al ruim boven de 64 jaar en is omhoog gegaan en de WW is in minder dan 10 jaar bijna gehalveerd. Wij moeten onszelf daarom niet tekort doen in het laten

zien van wat wij bereiken. Inleider **Halbe Zijlstra** reageert door aan te geven dat het poldermodel inderdaad goed heeft gewerkt, maar waarschuwt dat niet een fase van 'stilstand' moet aanbreken. Mensen die niet mee kunnen komen, zijn in 2033 geholpen met voortgaande verandering waarbij nog steeds voor collectiviteit kan worden gekozen, maar dan als keuze.

Carola Schouten benadrukt dat de verdeling van arbeid van belang is en hoort hierover ook optimistische geluiden. Bijvoorbeeld dat er minder tijd aan werk hoeft te worden besteed in de toekomst en er dus meer tijd over is voor 'zorg voor elkaar'.

Rob van Leen prijst het onderwijssysteem in ons land maar waarschuwt dat we niet te 'klein' moeten denken. Als voorbeeld noemt hij het klimaat. Als wij alleen in Nederland het bedrijfsleven zwaarder gaan belasten, dan helpt dat ons land niet verder. Een internationale aanpak is nodig en hopelijk wordt eind dit jaar een goed verdrag afgesloten hierover in Parijs. **Bas Kuypers** pleit er voor dat ieder bedrijf ook zelf bijdraagt, o.a. eigen medewerkers uitdaagt en motiveert om in zijn of haar eigen kracht te komen. Zo voeg je gezamenlijk waarde toe. Hij noemt het voorbeeld waar zij zelf binnen het bedrijf mee bezig zijn; energieneutrale installaties in 2018. Een beter milieu begint bij jezelf. **Carola Schouten** wil dat er duidelijke doelstellingen worden geformuleerd op Europees niveau, om gedrag van *freeriders* te voorkomen. Hoe aan die doelstellingen te voldoen, kan dan door bedrijven worden opgepakt. **Louise Gunning-Schepers** merkt dat de studenten op de universiteit klimaat ontzettend belangrijk vinden. Er zal op dit punt geïnvesteerd moeten worden in disruptieve innovaties waarvoor de kennis van universiteiten kan worden benut. In 2033 zijn er andere dingen mogelijk dan we nu denken. Veel zit in de pijn. Bijvoorbeeld plastic dat om te vormen is zodat het vergaat in oceanen. Of zonnecellen die vele malen beter te benutten zijn.

Tot slot droeg Kees Blokland een speciaal door hem geschreven gedicht voor;

tussen Hilde en Halbe¹
laten we ons eigen
hart veranderen
terwijl het buiten
vriest en kraakt

laten we de toppen
zonder vrees beklimmen
het dal beneden
vullen met verlegen vrede

laten we de armen in
onze rijkdom delen
talent is er genoeg
maar werk voor velen?

laten we het licht
bewijzen dat het anders is
dan in brand gevlogen
kille duisternis

Kees Blokland, Lid Klankbordgroep Levensbeschouwing en Ondernemen

¹ Citaat eerste 2 regels van Hilde Kieboom, laatste strofe ontleend aan gedicht Pierre Kemp